

הכרות עם מתודות

הצעות למתודות וטריגרים
באמצעות שימוש בטקסטים חזותיים

חלק שני

מהי מתודה?

- דרך ללמידה פעילה, תוך התנסות חוויתית בעוצמות משתנות.
- גירוי להבעה אישית, לביטוי של התרשמות, או של רגשות.
- מהווה הזמנה לשיחה, אמצעי "גיוס"/תיווך.
- מסייעת בפיתוח מיומנויות חשיבה, יצירתיות, סקרנות ועניין.
- מעודדת הכרה בשונות כערך (פרשנויות שונות של התלמידים לגירוי).
- מאפשרת הרחקה לשם קירבה...
- חיבור בין חוויה (רגש) לקוגניציה. משלבת בין הנאה לבין למידה.

שימוש בטקסטים חזותיים

כיום ילדים "מוצפים" בטקסטים חזותיים (סרטונים, תמונות, סמלים, כרזות, קריקטורות, הצילומים וכד'), ומשך הצפייה שלהם במסכים למיניהם הולך ועולה. ביטויים חזותיים מהווים שפה חזותית, המקבילה במידה רבה לשפה המילולית. שפה, שבאמצעותה השימוש בטקסטים חזותיים בתהליך הלמידה, מעשיר ומגרה את החושים, מאפשר להביע רעיונות ונותן משמעות אסוציאטיבית ע"י העתקת המשמעות מתחום אחד לתחום השני.

שימוש בטקסטים חזותיים מחנך לחשיבה ביקורתית מול הפרסומות, תשדירי שירות "מטעם", ומניפולציה בסרטונים פרטיים חברתיים, אידיאולוגיים ופוליטיים.

חשוב לציין שהשימוש בטקסט חזותי חייב להיות מותאם לגיל התלמיד/ים. לעיתים, תלוי במשימה, נדרשת חשיבה מופשטת שאינה מתאימה לגיל הצעיר.

בהמשך, מובאות דוגמאות שונות לעבודה עם טקסטים חזותיים, שיכולים לשמש כטריגר מעורר ואפקטיבי, במפגש של החונך/ת עם התלמיד/ים.

תהליך בחירה אישית של תמונה וייחוס משמעות לתמונה

לדוגמא: איזה תמונה מייצגת או מאפיינת אותך, כתלמיד/ה?

איזה תמונה מייצגת או מאפיינת אותך, כתלמיד/ה?

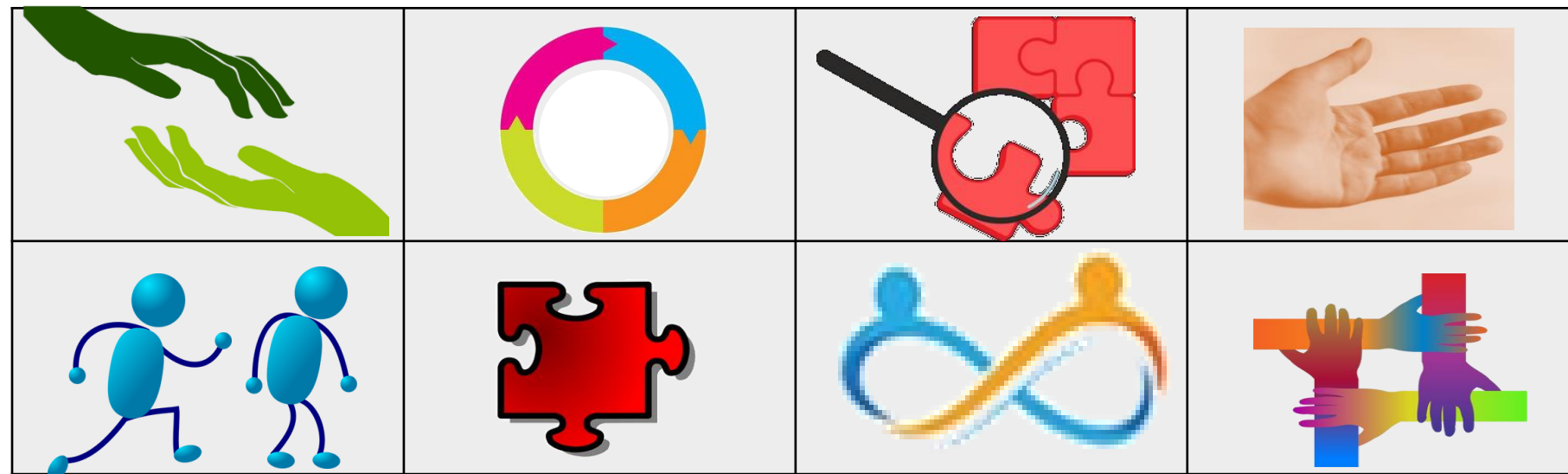
לאחר בחירת התמונה תעריך שיחה. דוגמא לשאלות:

- מדוע בחרת בתמונה הזו?
- עד כמה את/ה שלם/ה עם מה שהתמונה מייצגת?
- מה היית רוצה להוסיף לתמונה שבחרת? (תכונות, התנהלות, וכד')
- האם יש בלוח תמונה אחרת שהיית רוצה להיות כמו התלמיד/ה שמוצגת בה? מדוע?
- מהם 2-3 דברים שאת/ה מציע/ה להוסיף או לשנות בתמונה שלך, בכדי שתהיה/תהיי מרוצה?

דוגמא לפתיחת שיחה שמשתמשת בתמונות כדימוי.

מתאים לשיחה בנושא הדורש **שיתוף פעולה**. בחירת תמונה ע"י התלמיד/ה שמתאימה נושא שיוגדר ע"י החונך/ת:

לפניכם שתי דוגמאות
לפתיחה של שיחה.

כל לוח צריך לכלול מגוון
תמונות המתקשרות
אסוציאטיבית לנושא.

דוגמא לפתיחת שיחה שמשתמשת בתמונות כדימוי:

מה את/ה מצפה ממני, כחונך/ת, על מנת שאוכל לסייע לך? בחירת תמונה ע"י התלמיד/ה:

לדוג':
 ▪ כלי עבודה
 ▪ משקפיים
 ▪ פרצופים
 ▪ תמרורים
 ▪ ידיים
 ▪ חפצים
 ועוד

התמונה כגורם לכתיבת טקסטים

(לימודי שפה, חיבור/לשון ועוד)

דוגמא 1:

דוגמא 2:

דוגמא 3:

- התבוננות בתמונה
- מהו לדעתך/ם הסיפור שמאחורי התמונה? (להתייחס לרקע, סיטואציה משוערת, עובדות, מחשבות, רגשות וכדומה).
- הצעה: כתיבת מכתב לאחת הדמויות בתמונה.

הסיפור שמאחורי התמונה

תמונה או קריקטורה או ציור יכול לשמש בסיס לשיחה בנושאים שמעסיקים את התלמיד/ים:

- העלבה, חרם ומה שביניהם
- גבולות האחריות של היחיד והקבוצה

- שובבות, אלימות ומה שביניהם
- על האחריות האישית

שימוש בתמונה לצורך שיח בנושאים חברתיים

לבחור תמונה, רצוי בנושא שעל סדר היום

דוגמא לשאלות לאחר ההתבוננות מעמיקה בתמונה:

- האם יש דמות של מבוגר/ת שאתם מכירים ואוהבים אותו/ה? ספרו עליו/עליה.
- מה ידוע לכם על מצב הקשישים בישראל?
- חפשו/ו באינטרנט נתונים המתייחסים לסוגייה זו.
- אילו השלכות יש/היו לקורונה על אוכלוסייה זו?
- האם יש צעד אחד שאת/ה או אתם יכולים לעשות על מנת לשנות את תמונת המצב?
- מי יוכל לסייע לך/ם? איזו עזרה?
-

דוגמא:

"והדרת פני זקן"

צפייה מונחית בסרטון

- רקע לגבי הסרטון
- ברור מושג הרלוונטי לתכני הסרטון
- הפסקת הסרט באמצע ולשער את המשך הסרטון. להמשיך לצפות ולבדוק האם יש פערים בין מה ששיערו לגבי המשך הסרטון, לבין מה שנראה בסרטון.
- מעקב אחר דמות ספציפית בסרטון (אמירות, התנהגות, וכד')
- דיווח התלמידים בעקבות משימות הצפייה
- ניתוח הסרטון באמצעות שאלות
- סיכום והמשגה ערכית

שימוש בתמונה - אילוסטריה

שימוש באילוזה מתאים לצורך חידוד מורכבות של נושא, או שיחה על הגלוי והסמוי בהתבוננות במבט הראשון.

כולנו רואים את אותה תמונה כל אחד רואה משהו שונה. הכל נכון. השאלה היא מה רואים במבט ראשון ומה רואים במבט נוסף, מעמיק יותר.

השימוש באילוזה מחדד את ההשפעות של הרושם הראשוני, על הפרשנות שלנו את המציאות. ההתרשמות הראשונית משפיעה על אופן התגובה או הנימוק של עמדה.

מתאים לשיחה במצבים שבהם רוצים לשקף לתלמיד/ה מקסימום נקודות מבט לסוגיה שנבחרה, תוך דגש על הרחבת נקודות המבט והדגשת היבטים שלא נלקחו בחשבון בשלב ההתרשמות הראשונית.

1134867<https://www.hidabroot.org/article/>

הזמנה לתמונות של אילוזיה - באתרים הבאים:

[illegible]

איפה אני עכשיו? לאן אני רוצה להגיע?

הצעה לשאילת שאלות המתבססות על התמונה, המשמשת כדימוי ל"מקום" שבו נמצאת התלמיד/ה, והדרך שעליו/ה לעבור בכדי להגיע ליעד.

לאור התשובות של התלמיד/ה, יש לעשות הקבלה לתהליך העבודה של החונך/ת עם התלמיד/ה, בתחום הלימודי, חברתי, רגשי.

דוגמא לשאלות:

- באיזו נקודה על הגשר את/ה נמצאת כרגע?
- מדוע כדאי לך לחצות את הגשר? מה מצפה לך לאחר חציית הגשר?
- איזה מכשולים צפויים, לדעתך, להיות על הגשר?
- לאיזה עזרים הינך זקוק/ה על מנת להצליח לחצות את הגשר בבטחה? או לא ליפול בירידה מן הגשר?

לחצות את הגשר

אפשר להשתמש בתמונה של טיפוס על הר או שביל מפותל וכד'